

Az ikrek nevelése

R.: - Önt talán azért is érdekli az ikerkutatás, az ikergyerekek világa és élete, mert Ön is egy iker, ikerpár egyik tagja. Önök egypetjű ikrek, vagy kétpetjű ikrek?

Métneki Júlia, ikerkutató: - Egész biztosan, hogy egypetjű ikrek vagyunk, bár annak idején ezt nem vizsgálták, de azt lehet mondani, hogy egész kicsi korunkba a megszólalásig hasonlítottunk egymásra, és ma már elmúltunk ötvenévesek, de még a mai napig is összetévesztenek. A testvérem Salgótarjánban él, ő fogorvos, én biológus lettem, és hogyha ő itt jár Pesten, vagy én Salgótarjánban, akkor lépten-nyomon köszönnek ismeretlenek, de hát mi ezt már megszoktuk.

R.: - De gondolom, Önnek is része volt a boldogság mellett problémában, mely az ikerséggel jár, hiszen amikor az ikrek bekerülnek a közösségbe, azt gondolná az ember, hogy de milyen jó lesz nekik, mert hiszen ketten tudnak egymásnak segíteni, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy akkor kezdődnek igazán a problémák, az óvodai beilleszkedéskor, illetve az iskolában az ikrekkel. Miből adódhatnak ezek a problémás helyzetek?

Métneki Júlia, ikerkutató: - Az ikrek bizonyos szempontból előnyben vannak, amikor bekerülnek a közösségbe, hiszen az egyes szülők szinte nem ismernek senkit, és egyedül vannak, az ikrek párosával kerülnek a közösségbe, és az ikertestvér, az egy nagyfokú biztonságot nyújt. Na most, az ikreket azért a legtöbb közösségbe kedvezően fogadják, az ikrek népszerűek, de ugyanakkor az is előfordul, hogy az ikrek csak egymás között játszanak, nem alakítanak ki kapcsolatot másokkal, mert annyira jól érzik magukat együtt. Meg talán félnék is a többiektől, hogy ők szinte egy ilyen páros elszigeteltséget alkotnak, ezért a gondozóknak is, és hát a szülőknek is nagy a felelőssége abban, hogy megpróbáljanak nyitni, már az egész korai időszakban, már az óvodába is az ikerkapcsolatot egy kicsit lazítani próbálják. Segítsék elő, hogy időnként az ikrek külön legyenek, hogy az ikrek kialakítsanak másokkal is kapcsolatokat, legyenek külön barátaik, legyenek külön útjaik, mert minden, minden nehézség abból adódik, hogy az ikreket mindig egy kalap alá veszik, egy párnak tekintik. Úgy gondolják, hogy egy lélek két testben, és hát ez nem igaz, mert az ikreknek is megvan a saját egyéniségük, a saját maguk külön világa, ők is ugyanolyan egyéniségek, tehát nem lehet összemosni őket.

R.: - Jó-e az, hogy egész kicsi koruktól kezdve egyforma ruhába járatják az ikreket?

Métneki Júlia, ikerkutató: - Ez egy elég központi kérdés, és talán a szülők nem is gondolják azt kezdetben, és sokan később se, hogy ennek milyen nagy a jelentősége. Ugyanis az azonos öltöztetés elősegíti azt, hogy a külvilág úgy tekintse az ikreket, aminthogy az előbb említettem, hogy ők egy pár, mintha nem is léteznének egymás nélkül, és így az ikrek is úgy tekintik magukat, minthogyha ők elválaszthatatlanok lennének. Megnehezíti, különösen az egypetjű ikreknél, akik nagyon hasonlóak, hogy eldifferenciálják őket, és maguknak is téves elképzeléseik lehetnek, tehát szinte a saját tükörképüket látják az ikertestvérükben. A szakemberek mind-mind azt javasolják, hogy egész korai időszaktól kezdve az ikreket ne öltöztessék egyformán, hanem lehet hasonló ruhába, de esetleg más-más színű ruhába, hogy kialakítsák esetleg a saját színvilágukat, mert ez később problémát okozhat az ikrek életébe.

R.: - Az ikrek egy párt alkotnak, és erősítik egymást, sokszor ők a hangadók egy-egy kis csoportban, mert hiszen öneik mindig van egy társ, akibe bele lehet kapaszkodni, aki megsegíti az ő akaratát, sok esetben szinte terrorizálják a környezetüket, eluralkodnak mindenki fölött.

Métneki Júlia, ikerkutató: - Hát ez, két véglet van, lehet, hogy az ikrek nagyon pozitív jelenséget képviselnek, és az osztályba ők egy ideális párt képeznek, esetleg mások kikérik a véleményüket. Lehet ez egy pozitív dolog is, de lehetnek ilyen destruktív ikrek, akik esetleg az osztály bohócai, rosszközlők, és az, hogy nekik ott van mellettük az ikertestvér, egy olyan erőt képviselnek, ami tetszik nekik, hogy a többiek hallgatnak rájuk, ilyenkor célszerű az ikreket

szétválasztani, mert ilyenkor már rossz hatással lehetnek egymásra is, és a környezetükre is. Egyébként, hát ez egy vitás kérdés, hogy az ikreket egy osztályba járassák-e, vagy külön-külön osztályba, azt hiszem, hogy nem lehet általánosítani. De a szakemberek szintén azt hangsúlyozzák, hogy sokkal ideálisabban fejlődnek az ikrek, hogyha külön osztályba vannak. Ennek a legfőbb előnye az, hogyha egy ikerpár bekerül egy osztályba, akkor óhatatlanul is minden szempontból, külsőleg, belsőleg, teljesítményüket tekintve, mindig, mindig összehasonlítják őket. És ha ez az összehasonlítás a ikerpár egyik tagjára valamilyen módon kedvezőtlen, aki hátrányos helyzetbe kerül, egy örökös frusztrációt okoz, kudarcélményt, ha nem lenne ott az ikertestvére, akkor ő sokkal sikeresebb lenne, mert nem lenne ez az összehasonlítás, ami tulajdonképpen relatív, itt csak nüansznyi különbségek vannak, és a párjához képest tér el.

Amikor először meghallottam, hogy ikreink lesznek, akkor padlót fogtam, de nagyon rövid időn belül sikerült megbarátkozni az ötlettel. Lévén, hogy gyakorló egypetéjű iker vagyok, hirtelen arra gondoltam, hogy most fogom visszakapni azt, amit anyukámnak adtunk, de a legboldogabb ember vagyok, mert nagyon-nagyon szeretjük a kicsibéket.

R.: - Mit adtatok anyukátoknak, mi az, amitől így féltél?

- Hát, én ezt csak másoktól hallottam, hogy ikrek ugye nagyon sok feladatot rónak egy édesanya nyakába. Tehát én más szavából merítettem, és gondoltam, te jó ég, hát egy gyerekünk már volt, ő mondjuk X mennyiségű munkával járt, hát gondoltam, hogy hirtelen, ha két gyerek van, az nem kétszer X, hanem valószínűleg három X, vagy négyszer X, és ettől egy kicsikét megijedtem, de azt kell, hogy mondjam, hogy egyáltalán nem egy elviselhetetlen mennyiségű munka.

R.: - Arra nem gondoltál, hogy milyen jó lesz a gyerekeidnek, hiszen milyen jó ikertestvérként élni az életedet?

- De, hát, biztos voltam benne az első perctől kezdve, hogyha egypetéjűek, illetve teljesen mindegy, hogy egypetéjű vagy kétpetéjűek, állandóan mellettük lesz a játszótársuk. És ha ki tudjuk alakítani bennük, a kettőben azt, hogy nagyon szeressék egymást, illetve a nővérükkel is azt, hogy, hogy egy nagyon szoros kapcsolat alakuljon ki, akkor egy életre megvan egy olyan kapcsolathalmaz, mert ugye hárman vannak, hogy, hogy nem azt mondom, hogy nem kell barát, de egy biztos baráti mag, az megvan az életükben, ami elengedhetetlenül fontos.

R.: - Nagy a különbség az egypetéjű és a kétpetéjű ikrek között?

- Hát, én lévén, hogy egypetéjű vagyok, én azt látom legjobban, mi nagyon szorosak vagyunk az ikertestvéremmel, majdhogynem minden nap beszélünk egymással telefonon, vagy az biztos, hogy üzeneteket váltunk. Ismerek más ikerpárokat, ahol nem egypetéjűek, hanem kétpetéjűek, ott is szoros, de nem hiszem, hogy annyira szoros, mint az egypetéjűeknél.

R.: - Ti nem éltek egy országban, az ikertestvéred nagyon messze él tőled, Amerikában, ezt a szoros kapcsolatot hogyan sikerül továbbra is megtartani?

- Hát ugye, a modern világ vívmányai lehetővé teszik, egyrészt ugye, nagyon könnyű üzeneteket küldeni egymásnak, és így nem esik annyira nehezünkre, mint mondjuk, úgy harminc vagy negyven évvel ezelőtt az embereknek, hogy fenntartsuk ezt a kapcsolatot.

R.: - De hát, azért az nem ugyanaz, mint a személyes találkozás!

- Nem, nem, azt határozottan nem pótolja semmi, de mivel ekkora a távolság, és tudjuk, hogy nem tudunk olyan gyakran találkozni, így ezek kárpótolnak valamelyest.

R.: - Mennyire vagytok Ti egyformák a testvéreddel?

- Hát, nagyon egyformák vagyunk, tehát ízlésben, gondolkodásban, ahogy megítélünk helyzeteket vagy dolgokat, azt kell, hogy mondjam, hogy, hogy majdnem 100%-ban egyformán látjuk a dolgokat.

R.: - Nem félsz attól, hogy a gyerekeid is ilyen egyformák lesznek?

- Nem, mert én azt hiszem, hogy egy picikét tudatosabban fogom őket nevelni, tehát ugye lévén, hogy az egyik fiú, a másik lány, szerintem más lesz eleve az érdeklődési körük, de nem fogjuk őket egyformán öltöztetni, meg nem lesz fontos az, hogy mindenben egyforma ajándék jusson nekik. Én azt hiszem, hogy az egypetéjű ikreknél nemcsak a szülők, hanem sokszor a baráti kör is bajban van, mert nem tudja, hogy hogyan kell őket megajándékozni. Hogy egyforma ajándékot vegyen, mást vegyen, egyik ennek fog jobban örülni, a másik esetleg a másikkal nem fog örülni, és úgy, azt hiszem, a legegyszerűbb megoldás az, hogy egyet vesznek, vagy egyformát vesznek, és akkor nem vállalnak felelősséget azért, hogy esetleg az egyik megsértődik.

R.: - De akkor Ti ezt másképp fogjátok csinálni?

- Mi másképpen fogjuk csinálni, én, bennünket azt hiszem, hogy nem annyira másképpen neveltek. Egy valamire oda fogok figyelni, hogy az ikrek értelemszerűen sokkal nagyobb figyelmet szoktak vonzani, és ily módon azt hiszem, az, aki nem iker, lehet, hogy ezt megsínyli egy picikét, tehát megpróbáljuk úgy alakítani a dolgokat, hogy mindenkinek egyforma, vagy amennyire lehetséges, egyforma figyelem jusson.

R.: - Van valami, amit a szüleitek nálatok rosszul csináltak?

- Ők mondjuk, lehet, hogy nem ekkora hangsúlyt fektettek arra, hogy, hogy egyforma figyelmet kapjunk, és így azt hiszem, hogy az ikertestvéremmel mi valószínűleg több figyelmet kaptunk, mint esetleg a nővérem. Ugye, minden szülő kezdő, és úgy csinálja, ahogy tudja, és mivel ők, az ő családjukban korábban nem volt ikerpár, hát ők ugye, mint abszolút kezdők csinálták, én mondjuk, valamivel nagyobb tapasztalattal fogok nekivágni ennek a feladatnak.

R.: - Mi az, amit Te másképp fogsz csinálni?

- Hát, én egyrészt nagyon sok időt szeretnék a gyerekekkel tölteni, tehát számomra az a siker, ha én fél hatra otthon vagyok, és velük tudok játszani, meg együtt tudunk olvasni, meg tudom fektetni, fürdetni őket. Tehát, tudom, hogy a társadalom ezt általában nem díjazza, de gyerek számára szerintem ez nagyon-nagyon fontos, hogy mind a két szülő, pláne, amikor pici, ott legyen, segítsen neki, és ismerkedjen meg velük. A másik, amit szeretnék kialakítani, hogy később, amikor a gyerekek idősebbek, hogy minden gyereknek jusson egy olyan nap, nem, nem konkrétan, hogy mindig az egyiknek a hétfő, a másikkal a keddi nap, de legyen egy olyan nap, amikor kettesben elmehet anyukájával vagy apukájával. És legyenek azok a különleges élmények, amik egymáshoz kötik a kettőt, és ne mindig osztozkodnia kelljen, hogy most hatan voltunk, és akkor mind a hatan láttuk ezt a filmet, legyen olyan valami, ami, aminek a kettő tud

kizárólag örülni.

R.: - Ez nem feltétlenül ikerfüggő dolog, ugye?

- Nem, nem, ezt minden, mi legalábbis, úgy fogjuk csinálni minden gyerekünkkel, tehát a három és fél éves Nikivel, illetve majd az ikrekkel.

R.: - Másodjára ikreid születtek, mi volt a különbség az első és a második terhesség között?

- Az első, második harmadban azt hiszem, az ikerségből adódóan igazán semmi, más volt, mint az első, de ezt másoktól is hallom, hogy nekem például, az első terhességemmel semmi bajom nem volt, nem volt rosszullét, ilyesmi, most másodszor az első harmad az, az már egy kicsit rosszabb volt, olyan állandó émelygés, ilyesmi, de azt hiszem, ez nem az ikerségből adódott. A különbség az ikerség miatt, az inkább a harmadik harmadban jelentkezett, mert körülbelül a hatodik hónap végére volt már akkora a hasam, mint, mint egy normális egyes terhességnél szülés előtt. Addig nem igazán volt baj, onnan kezdődött az, hogy hát most már nehéz, most már nehéz a mozgás, az ágyban való, már egyik oldalról a másik oldalra megfordulás, a súlynak a cipelése az, az akkor már egyre nehezebb lett. Illetve az, hogy hát bizony nagyon komolyan kell venni, hogy ez, ez egy veszélyeztetett terhesség, és hát vigyáztam, meg amennyit egy gyerek mellett lehet, pihentem is, de azonban sokszor, sokszor az ember nem érzi. Nekem a 32. héten az egyik vizsgálatnál kiderült, hogy elkezdett nyílni a méhszáj, s hát akkor, akkor borzasztóan megijedtem, mert azt mondta az orvos, gyakorlatilag bármikor megindulhat a szülés, ekkorra már akkora a méh, mint, mint szülés előtt kellene, hogy legyen. Tehát, a méretéből adódóan, a feszülésből adódóan elindulhat spontán a szülés bármikor, és hát, bizony az nagyon korai 32. hét, úgyhogy onnantól szigorúan feküdnöm kellett, szerencsére otthon, nem kellett kórházba menni, ami nagy előny volt, lévén, hogy, hogy már van egy gyerek. Így végül is szerencsére a 39. hétig nem volt semmi, semmi probléma, és akkor már nem is vártunk tovább, az orvos azt mondta, hogy, hogy el kell indítani a szülést, úgyhogy így nem lett koraszülés, de ehhez kellett az, hogy én akkor valóban feküdjek.

R.: - Készültél-e arra, hogy most két gyerek érkezik, nem pedig egy, másképp kell-e erre készülni, mint, mint amikor egy gyereket várunk?

- Hát, mindenféleképpen lelkieken az embernek föl kell készülni, meg ilyen apró, amikor megtudtuk, hogy ikrek lesznek, ilyen apró gyakorlati kérdések is felmerültek. Hogy hát akkor most új babakocsit kell venni, akkor az hogyan fog elférni, meg akkor hogy fogjuk ezt csinálni, hogy fogjuk azt, igazából előre nem tudtam elképzelni és kitalálni, hogy mondjuk, hogy lesz egy esti fürdetés, lefektetés, meg a napirend hogy alakul, tehát ezek inkább a gyakorlatból adódóan kialakultak. De úgy lélekben mindenféleképpen fel kell készülni, hát hogy most minden, mindenből kettő, dupla munka, de mondjuk dupla öröm is.

R.: - Amikor megtudtad, hogy kettő lesz, akkor mi volt az első reakció?

- Hát, olyan hihetetlen volt, és néhány napon keresztül bármilyen tevékenység közben, amikor úgy, úgy hirtelen eszembe jutott, hogy te jó ég, hát ikrek, akkor olyan, olyan fejbeütésszerűen, hogy hát ez nem, nem hiszem, hát hogy hogy, hát nem létezik. Tehát egy nagyon megdöbbentő hír volt, de aztán úgy, úgy inkább a pozitív oldalakat domborítottuk ki magunkban is, hogy azért, azért ez, ez így jó lesz, hozzászoktunk a gondolathoz elég gyorsan.

R.: - Na és, akkor most már itt vannak a gyerek és öthónaposak, akkor hogy oldottad meg, most már azért be tudsz számolni, hogy ez hogy sikerült?

- Az első két hónap, az nagyon nehéz volt. Talán leginkább a szoptatás miatt, hát az szinte néha folyamatosnak tűnt, hol az egyik, hol a másik megint éhes, megint éhes, amíg, amíg beállt a tejtermelés egy olyan szintre, hogy, hogy valóban elegendő legyen nekik, és több órát kibírjanak etetések között, az úgy két hónapba telt. Tehát, az hát, akkor nagyon nehéz volt, éjjel-nappal, szinte állandóan, most már azért viszonylag stabil napirendünk is kialakult, ami, ami sokat segít, főleg amiatt, hogy a nagyobbik gyerekekkel is foglalkozni kell, és, és valahogy össze kell egyeztetni a kicsiknek a napirendjét a nagyéval.

R.: - Másképp kell nevelni az ikreket?

- Annyiból más, hogy nekik azt kell megszokni apró koruktól kezdve, hogy, hogy várni kell, amikor egy gyerek volt csak, akkor minden rezzenésére ugrottunk, ami persze talán nem is jó mindig, nekik sokszor bizony várni kell.

R.: - Türelmesen várnak, vagy türelmetlenül?

- Nem panaszkodhatok, mert nagyon jó babák, különösen a kislány nagyon türelmes, nagyon nyugodt, a kislány egy kicsit többet foglalkoztat minket, ő jobban szereti a társaságot, és többet, többet szeret kézben lenni, de igazából mind a kettő nagyon türelmes, jó baba. Lehet, hogy ők már ezt kezdettől fogva, hát ebbe beleszületnek, hogy ők ketten vannak, úgyszólván lehet, hogy ez náluk hamarabb kialakul.

R.: - És később, milyen gondokra számíthat még később?

- Próbálunk arra figyelni már most is, és gondolom, hogy ez később is fontos lesz, hogy ne úgy kezeljük őket, hogy ők egy ikerpár, hogy ők AZ ikrek, hanem, hanem két különálló kis emberke. Igyekszünk ezt a szót is elkerülni, tehát ne úgy, hogy AZ ikrek, hanem a nevükön szólítjuk őket, hogy ne, ne próbáljuk őket egy, egy skatulyába bújtatni, hanem, hanem az egyéniségüknek megfelelően külön-külön kezelni, hogy ne, remélem, sikerül majd, hogy ne várjuk el, hogy ugyanazt a teljesítményt hozzák.

R.: - Ez rosszat tesz nekik, ez a tudat, hogy ikrek?

- Hát ezt, ezt még nem tudom, azt hiszem, még ehhez nagyon picik, még egyelőre ott tartunk csak, hogy úgy látom, most kezdik egymást észrevenni, legalábbis számunkra észrevehető módon, mert biztos, hogy ők azért érzik, érzik a másoknak a jelenlétét vagy a hiányát éppen, ha nincs mellette. Azt észrevettem már elég korán, hogyha egymás mellett vannak ébrenlétkor, úgy értem, hogy közvetlenül egymás mellett, tehát a kiságyban úgy, hogy láthassák egymást, akkor tovább elvannak, látom, hogy már nézegetik egymást, és a kislány, a Nórika, ő a beszédesebb, ő már sokszor beszél, úgy gügyög a Dávidhoz, Dávid nem válaszol, ő csak figyel.

Kossuth Rádió, Vendég a háznál

2003. január. 10., 13.05

Kapcsolódó cikkek:

Az ikrek nyelve